

ніж у СНД рівень економічної інтеграції країн Євросоюзу (єдина валюта, єдина митна територія, шенген та ін.).

Необхідно проаналізувати та висвітлити роль України в економіці регіону та окреслити перспективи набуття нею лідерства, перш за все, у таких традиційних галузях, як сільське господарство, транспортна інфраструктура, металургія, хімія, судно- та літакобудування, космічна промисловість. Також слід зазначити, що з огляду на велику територію, особливості розміщення промисловості, інтенсифікацію сільського господарства, особливості річкового стоку, наслідки Чорнобильської катастрофи, для України особливо важливим є також екологічний аспект міжнародного співробітництва в рамках регіональних організацій.

На даний момент Україна вже стала ініціативним та впливовим гравцем у різних регіональних форматах міжнародної співпраці. Так, до найважливіших можна віднести наступні організації та ініціативи (не беручи до уваги участь України у регіональних ініціативах військово-політичного спрямування): Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС); Організація за демократію та економічний розвиток — ГУАМ; Центрально-Європейська ініціатива (ЦЄІ); Вишеградська четвірка (В-4); Процес Дунайського співробітництва (ПДС); Південно-Східної Європи (ПС ПСС); Рада держав Балтійського моря (РДБМ); Ініціатива з питань співробітництва в Південно-Східній Європі (SECI); Спільнота демократичного вибору (СДВ); Чорноморський форум діалогу та партнерства; Формат № В 6 (Nordic Baltic6).

Виходячи із зазначеного, вважаємо доцільним під час викладання курсу «Регіональна економіка» широко висвітлювати питання участі України в міжнародних регіональних організаціях. Особливо актуальним таке доповнення курсу є під час підготовки бакалаврів на факультеті міжнародної економіки та менеджменту.

*Артеменко С. Б., канд. соц. наук, старш. викл.
кафедри політології і соціології*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УЯВЛЕННЯХ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У сучасний період утвердження Болонської системи освіти особливої актуальності набуває проблематика якості навчаль-

ного процесу та ефективних інноваційних засобів її підвищення в цілому. В цих умовах є очевидним, що новітня якісна вітчизняна освіта визначається її відповідністю європейським стандартам навчання. Однак запровадження фундаментальних освітніх трансформацій має відбуватися за участю самої студентської молоді, оскільки вона виступає не тільки об'єктом, а й активним суб'єктом навчальної діяльності. В цьому плані освітні реформації мають насамперед враховувати та адекватно відображати особливості, потреби, інтереси, цінності та мотиваційно-стимулюючі фактори у навчанні студентів як цілеспрямованих здобувачів професійних знань. Звідси **метою** цього наукового дослідження постає детальне вивчення шляхів підвищення якості навчального процесу крізь призму уявлень про неї студентської молоді. Для реалізації даної мети було проведено анкетування 143-х студентів КНЕУ імені Вадима Гетьмана на факультетах ФІСІТ та МЕІМ 3-х різних спеціальностей у 9-ти студентських групах I-го, II-го та III-го курсів денної форми навчання. Варто підкреслити, що студенти, які приймали участь у соціологічному дослідженні, з одного боку, мали можливість висловити свою позицію стосовно шляхів підвищення якості системи вітчизняної освіти, обираючи один або кілька варіантів бачення даної проблеми. З іншого боку, вони отримали конкретний досвід щодо особливостей застосування методу анкетування у соціологічній практиці. Крім того, робота студентів з наочним матеріалом у процесі опитування, а саме анкетною, допомогла їм більш глибоко зрозуміти її структуру, логіку та принцип побудови, також види запитань, їх основні завдання та особливості формулювання в соціологічному опитувальнику. Підкреслимо, що більшість студентів відмітили свою зацікавленість щодо участі та результатах даного соціологічного дослідження.

Таким чином, опитування студентів засвідчило, що серед пріоритетних шляхів підвищення якості освіти є запровадження або збереження системи оцінювання «автомат», яка виступає вагомим мотиваційним фактором у навчанні для студента, так вважають 30 % опитаних. При цьому 29 % респондентів переконані, що для зростання якості навчального процесу необхідно збільшити стимулювання студентів в цілому, тобто це передбачає забезпечення викладачами можливостей для студентів отримання максимальної кількості балів для допуску до іспиту, зокрема, ставлення балів за відвідування занять, запровадження

додаткових творчих завдань, більш лояльне ставлення до оцінювання студентів загалом. Крім того, 25 % опитаних серед шляхів підвищення якості навчального процесу вказали на підвищення професійної компетенції викладачів, що виражається головним чином у необхідності використання ними в процесі викладання інноваційних навчальних методик. У ході опитування 14 % респондентів відмітили, що якість освіти підвищиться, якщо збільшити навантаження студентів на вивчення профільних предметів. Серед інших шляхів підвищення якості освіти варто відмітити такі: оптимізація системи оцінювання знань студентів, яка має відповідати ознакам стабільності, універсальності, єдності для всіх предметів (13 % респондентів), посилення практики у навчанні в цілому, а саме збільшити кількість практики на профільних організаціях, лабораторних робіт тощо (12 % опитаних), необхідна модернізація та збільшення технічного обладнання в комп'ютерних класах (11 % студентів), забезпечення студентів вибору всіх навчальних предметів (8 % респондентів), створення загальнодоступної бази навчальної літератури (7 % опитаних), оновлення навчальної програми деяких дисциплін, (6 % опитаних), збільшення навчального навантаження з іноземних мов фахового напрямку (5 % студентів), покращення діяльності профбюро та інших студентських організацій (5 % респондентів), оптимізація розкладу, ліквідація так званих «вікон» (5 % опитаних), збільшення студентських конференцій з фахових спеціальностей (5 % опитаних), зменшення кількості індивідуальних робіт у процесі навчання (5 %), зменшити кількість годин, відведених на самостійну підготовку студентів (5 % респондентів), встановити більш вимогливе ставлення до студентів, які не бажають вчитися, зокрема, ускладнити проведення перездач, повторних курсів і т.д. (4 % респондентів), інші методи поліпшення якості навчального процесу — обрали менше 2 % опитаних. Варто підкреслити, що 4 % респондентів вказали на те, що якість освіти в КНЕУ імені Вадима Гетьмана їх цілком задовольняє і відповідає досить високому рівню, тому не запропонували жодних альтернатив у вирішенні досліджуваної проблеми.

Отже, узагальнюючи вище сформульоване, можна стверджувати, що наведені дані соціологічного дослідження можуть бути плідно використанні для осмислення та розробки найефективніших шляхів підвищення якості навчальної діяльності у вітчизняних вузах у контексті сучасних освітніх реформацій.